

En plan för studie- och yrkesvägledning i förskolans och skolans alla verksamheter

Dokumentnamn	Huvudmannaplan SYV	Dokumenttyp Plan		
Fastställd/upprättad av	Skolförvaltningen	Datum 20221108	Diarienummer 2022-000327	
Dokumentansvarig/processägare	Skolförvaltningen	Version 1.1	Senast reviderad 20221108	Giltig t o m 20260630
Dokumentinformation	Planen uppdaterades och arbetades fram under oktober månad			
Dokumentet gäller för	Personal i skolförvaltningens verksamheter			
Annan information				

Inledning

Arbetslivet förändras i snabb takt. Detta ställer höga krav på att förskolan och skolan samverkar med omvärlden när det gäller att förbereda barnen och eleverna för det kommande yrkeslivet.

Både den enskilde individen och hela samhället gynnas av att eleverna är väl förberedda när de ska göra sina studie- och yrkesval. Val av utbildning är komplext där bland annat kön, social- och kulturell bakgrund och kompisar spelar en stor roll.

Forskningsstudier visar på vikten av höga förväntningar på elever i planering och genomförande av vägledningen för att bryta invanda mönster kring social klass och kön. Det är viktigt att vägledningen anpassas till det lokala samhällets, den lokala skolkontextens och elevernas särskilda behov.

Vi ska arbeta för att barn och elever ska kunna göra kloka och genomtänkta val

Vägledning från förskola till gymnasium

Planen riktar sig till alla medarbetare från förskola till gymnasiet. Den handlar om att utveckla barns och elevers mod och nyfikenhet att göra medvetna val, fortsätta söka kunskaper för att utveckla sin självbild och framtidstro.

Målsättning

Härnösands kommun ska erbjuda lärande i en inspirerande och trygg miljö som möter individens och samhällets behov.

Undervisningen ska ge en allsidig bild av arbetslivet. Där har skolan och förskolan bra hjälp av sina kontakter med företagare, organisationer, föreningar och olika serviceställen som exempelvis bibliotek, museer och Arbetsförmedlingen.

Barn och elever ska mötas av höga förväntningar på sina kompetenser och förmågor och stimuleras till att fortsätta söka kunskap för att sedan göra medvetna val.

Hur kan vi arbeta i förskolans och skolans olika delar med studie- och yrkesvägledning?

Rektor ansvarar för att varje förskola eller skolenhet har en årlig aktivitetsplan som beskriver hur skolan eller förskolan ska arbeta för att nå målen. Det sker genom aktiviteter som möter barnens och elevernas behov av studie- och yrkesvägledning i vid och snäv bemärkelse. Aktiviteterna ska vara kontinuerliga, vidga barnens och elevernas perspektiv och ge ökad självkännet.

Förskola

Förskolans fokus är att skapa positiva upplevelser och många kontakter med omvärlden. Förskolan ska också arbeta med att bryta mönster som exempelvis invanda könsroller och skapa nyfikenhet.

Förskoleklass - årskurs 6

Alla elever som går i förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola årskurs 1-6 ska få utforska och lära sig mer om yrken i sin närhet. Eleverna ska uppmuntras att bryta invanda mönster som till exempel kan ha med kön att göra. Skolan ska arbeta för att ge eleverna förståelse för hur kunskaperna de får i skolan kan vara till nytta i det framtida arbetslivet. Eleverna ska också stimuleras till att bli företagsamma och kunna lösa problem.

Årskurs 7-9

Alla elever som går i grundskola och anpassad grundskola årskurs 7-9 ska ha varit i kontakt med och känna till olika yrken, t.ex. via den obligatoriska PRAO:n. Eleverna ska veta vilka arbetsmöjligheter och utbildningar som finns, framförallt i Härnösand och Västernorrland men också i övriga landet. Alla ämnen ska hjälpa till att göra det lätt för eleverna att göra studieval som passar dem och hjälper dem att skapa den framtid de önskar. Alla elever ska få verktyg som hjälper dem att klara olika valsituationer. I undervisningen ska elever visas på och få diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter och val. Vägledning och information inför gymnasievalet är en särskilt viktig del.

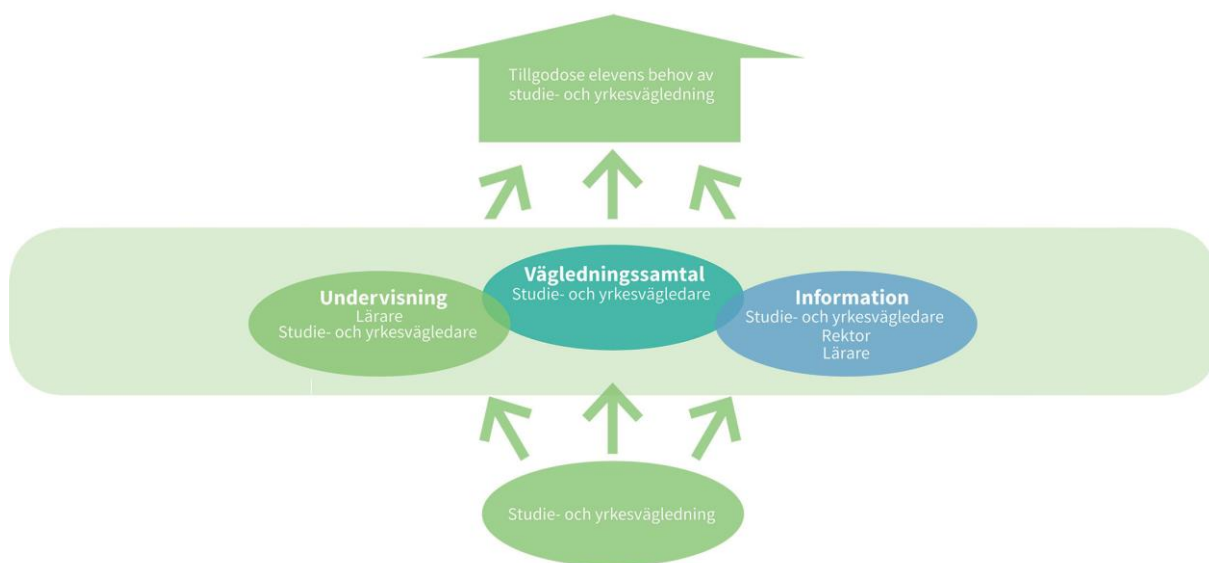
Gymnasiet

Alla elever som genomgått gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola ska känna till arbetsmarknadens villkor, hur arbetsplatser fungerar och veta vad som krävs på arbetsmarknaden. Eleven ska ha tillgodogjort sig en valkompetens för att göra val till fortsatta studier eller yrken. Yrkesutbildningarna ska ha ett nära samarbete med sina respektive branscher. Eleverna ska

ha fördjupade kunskaper om och erfarenheter av, arbets- och samhällsliv, särskilt inom sitt studieområde. Dessa ska utnyttjas i undervisningen inom ramen för alla ämnen. Skolan ska också arbeta med att skapa medvetenhet om att alla yrkesområden förändras i takt med att samhället förändras, nära och internationellt, och att det medför ett behov av personlig kontinuerlig utveckling i yrkeslivet. I undervisningen ska elever visas på

och få diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter och val.

I den anpassade gymnasieskolan är ambitionen densamma som för gymnasieskolan men med högre krav på individanpassning, med information och vägledning inför val av framtida yrkesområde och eventuella fortsatta studier.

Studie- och yrkesvägledning (SYV) består av två delar:

Studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar **SYV i vid bemärkelse** innebär att studie- och yrkesvägledningen är hela skolans ansvar och ska vara en integrerad del i undervisningen. Det handlar till exempel om praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation och aktiviteter för att utveckla elevens självkännet. Kunskaperna ska bidra till att ge elever kunskaper och färdigheter de kan använda som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval.

SYV i snäv bemärkelse är den personliga vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal, individuellt och i grupp. Här får eleven möjlighet att

reflektera över sig själv i relation till olika framtidsvägar. Studie- och yrkesvägledningen ska utgå ifrån och anpassas till elevens behov och förutsättningar så att den på bästa sätt hjälper eleven att välja och genomföra sina beslut.

Stöd för skolans planering av studie- och yrkesvägledning

Rektor ansvarar för att det görs kartläggning, upprättas planering/mål, genomförs uppföljning och utvärdering samt ger riktlinjer och skapar förutsättningar.

Studie- och yrkesvägledaren ansvarar för att informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för

elever med funktionsnedsättning. Studie- och yrkesvägledaren kan vara ett stöd till den övriga personalen i studie- och yrkesorienterande insatser.

Lärare i förskola, fritidshem och skola ansvarar för att i undervisningen visa på arbetsliv och en tänkt framtid.

Alla som arbetar i skolan och förskolan ska aktivt verka för jämställdhet och utgå från ett normmedvetet förhållningssätt.

Det ska vara lätt att välja rätt

En välfungerande studie- och yrkesvägledning ger alla elever, oavsett social och kulturell bakgrund, förutsättningar att göra val utifrån sina egna intressen och förmågor. För att kunna göra välgrundade val behöver eleverna träna sig i val och väljande. Eleven ska bli medveten om sig själv, bli medveten om olika valalternativ, bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen samt lära sig fatta och genomföra beslut. Framgångsfaktor i arbetet med att utveckla kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen är att den innehåller vägledning, information och

undervisning. Det är viktigt att eleverna i skolan får hjälp att hitta sig själv i relation till omgivningen.

Processen börjar tidigt, redan i förskolan, men är lagstadgad från årskurs 1 i grundskolan. En god vägledning ger förutsättningar att skapa kreativa, företagsamma medborgare som kan påverka sin egen framtid. Elevens behov av vägledning är utgångspunkten när studie- och yrkesvägledningen organiseras och leds. Behovet kan variera mellan olika elever. Behovet kan även variera mellan olika skolformer och skolenheter. Huvudmannen måste därför kunna anpassa resurserna efter behoven.

Uppföljning

Uppföljning av studie- och yrkesvägledning är en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Varje enhet följer upp genomförda aktiviteter kopplade till kvalitetsaspekterna per stadiet. Förvaltningen gör en samlad nulägesbeskrivning av befintlig verksamhet genom enheternas systematiska kvalitetsarbete.

Läs mer: Lpfö 18, Lgr 22 kap 2.6 - Gy 11 kap 2.4, reviderad 2022-Skollagen - Allmänna råd för studie- och yrkesvägledning

[Välfungerande studie- och yrkesvägledning viktigt för likvärdighetsuppdraget - Skolverket](#)

Härnösands kommun, 871 80 Härnösand

Telefon: 0611-34 80 00

E-post: kommun@harnosand.se

www.harnosand.se